

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Trondheim, 16.04.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/3108

Saksbehandler:
Cecilie Østby

Miljødirektoratets kommentarer til offentlig høring om TFO 2021

Miljødirektoratet fraråder foreslåtte utvidelser av TFO-arealene på Tromsøflaket og i områder som er til vurdering i det faglige SVO-arbeidet.

Tildeling av utvinningslisenser innenfor gjeldende TFO-arealer som overlapper med SVO og SVO kandidatområder bør også avvente ny faglig kunnskap og vurderinger. Sårbare og verdifulle områder bør ikke tildeles industrien uten at det foreligger grundige vurderinger av sårbarhet og verdi, behov for rammevilkår og mulighetene for å regulere enkeltaktiviteter.

Klimarisiko ved utvidelsen av TFO-området, og eventuelle tildelinger gjennom TFO 2021, bør vurderes og synliggjøres med scenarioanalyser og stresstesting.

Bakgrunn

Vi viser til brev fra Olje- og energidepartementet (OED) datert 26. Februar 2021 hvor det bes om kommentarer til forslag til utvidelse av arealer for Tildeling i forhåndsdefinerte områder i (TFO) 2021. I høringsbrevet bes det kun om innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet etter at den relevante forvaltningsplan ble behandlet, jf. Meld. St. 20 (2019-2020). OED viser til at forslaget til utvidelse av området er basert på Oljedirektoratets petroleumsfaglige vurderinger.

I forbindelse med tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) for 2021, foreslår OED å utvide arealet som omfattes av ordningen med 4 blokker i Nordsjøen, 10 blokker i Norskehavet og 70 blokker i Barentshavet.

Som høringsinstans i denne prosessen legger Miljødirektoratet til grunn eksisterende rammer for petroleumsvirksomhet i forvaltningsplanene. Vår rolle her er å gi anbefalinger knyttet til OEDs forslag til utlysning basert på miljøfaglige vurderinger av tilgjengelig kunnskap. Miljødirektoratets oppgave som myndighetsutøver kommer på et seinere tidspunkt. Ved konkrete aktiviteter skal vi avgjøre om tillatelse kan gis, og fastsette vilkår for å motvirke at forurensning fører til skader eller ulemper for miljøet, jf. forurensningsloven. Ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsetting av vilkår må Miljødirektoratet vurdere de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket opp mot de fordelene og ulempene som tiltaket for øvrig vil medføre, slik forurensningsloven krever. Prinsippene i

naturmangfoldloven §§ 8-10 skal legges til grunn som retningslinjer ved vurderingene etter forurensningsloven, samt forvaltningsmålene i §§ 4 og 5.

Miljødirektoratet har også en viktig rolle som faglig rådgiver overfor Klima- og miljødepartementet og som faglig høringsinstans på tvers av sektorer knyttet til forhold som er av betydning for måloppnåelse i klima- og miljøpolitikken.

Eksisterende og foreslått TFO-areal omfatter sårbare områder

Vi viser til tidligere høringskommentarer på nummererte konsesjonsrunder, hvor vi også har kommentert på flere av blokkene og områdene som nå foreslås inkludert i TFO. Vi registrerer at nye blokker i miljøsårbare områder lyses ut i nummererte konsesjonsrunder og inkluderes i TFO på tross av miljøfaglige råd. Store deler av de åpnete områdene på norsk sokkel er inkludert i TFO-arealet og omfatter både sårbare og utfordrende områder.

Forslaget til utvidelse av arealet for TFO 2021 omfatter to områder i Barentshavet og et område i Norskehavet med høye tettheter av sårbare og verdifulle miljøverdier, samt kystnære blokker i Nordsjøen.

Aktivitet i flere av blokkene på norsk sokkel foregår i miljøsårbare områder hvor det er utfordrende å regulere enkeltaktiviteter tilstrekkelig. Utfordringene er størst dersom det gjøres funn og det skal planlegges utbygging i sårbare områder, med den påvirkningen produksjonsaktivitet vil medføre i form av infrastruktur, regulære utslipp og risiko for uhellsutslipp.

Særlig verdifulle og sårbare områder

Senest i TFO-2020, ble det tildelt en utvinningstillatelse som overlapper helt med et gyte- og leveområde for tobis på Inner Shoal East. Dette er definert som et Særlig verdifullt og sårbart område (SVO) fordi tobis er en nøkkelart som er viktig for økosystemene både i Nordsjøen og Norskehavet. Kunnskap om sårbarhet og mulige konsekvenser ved petroleumsaktivitet er mangelfull, og det er derfor svært vanskelig å regulere petroleumsaktivitet godt. Vi har omfattende kontakt både med industrien og forskningsmiljøene på grunn av aktiviteter som grenser opp mot tobis-områder. Tilnærmet alle SVOer for tobis er inkludert i TFO-arealet, men vi fraråder tildeling av flere lisenser i disse områdene.

Med forslag til TFO-2021 foreslås resterende deler av SVO-Tromsøflaket å inkluderes i TFO. Det foregår allerede både lete- og produksjonsaktivitet på Tromsøflaket, og vi vet ikke hvor stor samlet belastning området tåler før miljøverdiene forringes, og miljømålene for havområdene ikke nås. Forslaget til utvidelse omfatter også miljøverdier som er til vurdering i et større arbeid i regi av Faglig Forum hvor avgrensingen av SVOene vurderes på nytt basert på fastsatte kriterier (EBSA) og den samlede oppdaterte kunnskapen i havområdene. Dette faglige arbeidet er viktig og vil bringe ny kunnskap som er relevant for vurdering av områders sårbarhet for blant annet petroleumsaktivitet. Dette arbeidet kan også bringe ny kunnskap og miljøfaglige argumenter for å oppdatere enkelte av rammene knyttet til petroleumsvirksomhet, for å sikre god forvaltning av områdene.

Miljødirektoratets vurdering

Norge har som føring å være god på havforvaltning. Vi har miljømål som sier at menneskelig aktivitet i særlig verdifulle og sårbare områder skal vise særlig aktsomhet og foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold, samt at forvaltningen skal ta særlig hensyn til behov for beskyttelse av sårbare naturtyper og arter i særlig verdifulle og sårbare områder. Sårbare og verdifulle områder bør ikke tildeles industrien uten at det foreligger grundige vurderinger av at vi kan regulere aktiviteten tilstrekkelig og at verdiene ikke vil skades.

Basert på usikkerhet knyttet til fremtidig petroleumsvirksomhet generelt, jf klimarisiko, er Miljødirektoratets vurdering at Norge som et minimum bør konsentrere mulig ny aktivitet til områder med lavest mulig tilstedeværelse av sårbare miljøverdier. Flere SVO bør ikke inkluderes i TFO-arealet nå.

Miljøfaglige vurderinger av foreslått utvidelse av TFO

Kunnskapsgrunnlaget i havområdene våre forbedres løpende, og vi får stadig ny kunnskap om sårbare og verdifulle miljøverdier og områder. I stor grad bidrar ny kunnskap til å forsterke forståelsen av områdene som særegne. Dette tas inn i SVO-arbeidet i regi av FF som nevnt over.

I mars la Artsdatabanken fram de foreløpige vurderingene for ny rødliste for 2021. Flere sjøfuglarter har fått forverret status, som følge av den pågående bestandsnedgangen. Fastlandsbestanden av polarlomvi har nå kommet opp som kritisk truet (CR), mens Svalbardbestanden har fått forverret status fra nær truet (NT) til sårbar (VU). Lunde har gått fra sårbar (VU) til sterkt truet (EN).

Blokkene som foreslås inkludert i TFO-arealet i Barentshavet og Norskehavet overlapper med eller kan påvirke områder med høye tettheter av sårbare miljøverdier i hele eller deler av året. Blokkene i Nordsjøen ligger kystnært og to av dem svært kystnært. Vi vurderer aktivitet i disse områdene som miljømessig utfordrende i hele eller deler av året og fraråder utvidelsen. Nærmere beskrivelse av områdene følger under.

Barentshavet

Områder nord mot iskantsonen og i viktige områder for lomvi og polarlomvi

Foreslåtte blokker nord i Barentshavet ligger over eller rett sør for grensen for 0,5 % isfrekvens (1988-2017), som er den faglig anbefalte grensen for vurderingen av iskantsonen som sårbar. Deler av blokkene overlapper med svømmetrekket til lomvi og resterende blokker overlapper med viktige områder for polarlomvi i høstperioden.

Forvaltningsplanen tillater ikke leteboringer nærmere enn 50 km fra områder med observert havis i perioden fra 15. desember til 15. juni. Svømmetrekket til lomvi foregår i perioden august-september. Polarlomvi samler seg i områdene i høstperioden. Disse områdene er relevante for SVO-arbeidet som pågår.

Tromsøflaket

Forslaget til utvidelse av 35 blokker sørvest i Barentshavet innebærer at den sørlige halvdel av Tromsøflaket inkluderes i TFO-arealet. Blokkene 7117/4 og 5 overlapper med områder modellert av Mareano som sårbare naturtyper. Resterende blokker overlapper helt eller delvis med SVO Tromsøflaket, og enkelte blokker overlapper i tillegg med SVO Eggakanten. Mareano har kartlagt både svamp og korall i området, samt modellert flere av områdene som sårbare naturtyper. Området er et viktig retensjonsområde for fiskelarver som driver fra gyteområder langs kysten til oppvekstområder i Barentshavet, samt at det er næringssøksområder for sjøfugl fra koloniene langs kysten. De sørligste blokkene i kvadrant 7017 og 7018 er i tillegg svært kystnære og ligger tett på viktige hekkekolonier som Sørfugløya og Nordfugløya, som har store og viktige lunde kolonier, samt kolonier av lomvi og alke. Lunde har som nevnt fått forverret status til sterkt truet (EN) i foreløpig rødliste.

Den samlede kunnskapen i området viser at dette er svært viktige områder for mange ressurser både på havbunn, i vannsøyle og på sjøoverflaten. Det har allerede foregått og foregår petroleumsaktivitet på den østlige delen av tromsøflaket. Vi har ikke kunnskap om hvor mye belastning dette økologisk viktige områder tåler.

Norskehavet

Blokkene som foreslås inkludert i TFO 2021 er identiske med blokkene som ble foreslått utlyst i 25. konsesjonsrunde. Blokkene ligger for det meste i SVO Eggakanten og grenser til SVO Mørebankene i øst. Områdene har viktige miljøverdier både på havbunn, i vannsøyle og på overflaten. Det er avdekket både svamper og koraller i regi av Mareano i blokkene. De sju østligste blokkene ligger helt eller delvis innenfor 100 km aksjonsradiusen fra fuglefjellene på Runde som alkefugl bruker til næringssøksområde (funksjonsområde). Området rundt mørebankene inngår i arbeidet med oppdatering av SVOene.

Nordsjøen

De foreslåtte blokkene i Nordsjøen ligger rett ut for Farsund/Lista og spesielt blokkene i kvadrant 11 er veldig kystnære. Blokkene grenser inn mot SVO Listastrendene og Siragrunnen. Blokkene ligger i Norskerenna og tilknyttet områder hvor det skal være identifisert bambuskorall og sjøfjær. Områdene er til vurdering i arbeidet med oppdatering av SVOene.

Klimarisiko

Fra både et klima- og et samfunnsøkonomisk perspektiv er det viktig å forstå hvilken klimarisiko den foreslåtte leteaktiviteten innebærer. Vi vil minne om klimarisikoutvalgets anbefaling om at klimarisiko bør vurderes og synliggjøres med scenarioanalyser og stresstesting. I lys av Parisavtalens 1,5-gradersmål bør man i en klimarisikovurdering stressteste mot en verden hvor utslippene av klimagasser halveres innen 2030, og når netto null utslipp av CO₂ rundt 2050. En slik utslippsbane vil gi 50 % sannsynlighet for å holde den globale oppvarmingen under 1,5 C og vil være konsistent med klimamålene EU har signalisert i European Green Deal. Vi anbefaler at utvidelsen av TFO-området, og eventuelle tildelinger gjennom TFO 2021, vurderes i et slikt perspektiv.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ann Mari Vik Green
seksjonsleder

Cecilie Østby
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet

Postboks 8013 Dep

0030

OSLO